

Restoratieve cirkels

Doel.

Het doel van restoratieve cirkels, ook wel herstelcirkels genoemd is om de geleden schade of kwetsing ten gevolge van een incident te herstellen zodat men daarna weer op een constructieve wijze met elkaar verder kan gaan.

Doelgroep

Restoratieve cirkels richten zich op alle betrokkenen ernstige incidenten. Het gaat tijdens de herstelcirkel om één specifiek feit en niet over een algemene houding. Een herstelcirkel werkt in alle situaties waar mensen samenleven (school, gezin, jeugdbeweging, werk,...).

Aanpak

Uitgangspunt van een herstelcirkel is het fundamentele geloof dat mensen op eigen kracht oplossingen kunnen aanreiken voor de schade die er is aangericht.. Het herstelproces wordt geleid door een moderator die de voorbereidende gesprekken houdt en het cirkelgesprek modereert. De concrete taken van de moderator zijn de volgende:

- Hij voert alle afzonderlijke individuele gesprekken (assessments).
- Hij zorgt voor de veiligheid, zowel qua omgeving als qua deelnemers.
- Hij organiseert het cirkelgesprek.
- Hij modereert het gesprek.
- Hij vermijdt elk idee van partijdigheid.
- Hij noteert de afspraken, de besluiten en de opvolging.

In de assessments (de individuele gesprekken) wordt gesproken met alle betrokkenen. Er wordt gevraagd naar de feiten, hun beleving, naar hun verantwoordelijkheid en wat er moet gebeuren om tot herstel te komen.

Tijdens de herstelcirkel staan de stoelen in een cirkel zonder een tafel. Er zijn wel vooraf aangeduide plaatsen met naamkaartjes. In de eerste fase van het gesprek ligt de focus op belevingen en gevoelens rond het voorliggende incident. Het is belangrijk dat hierbij alle emoties aan bod komen en dat deze met elkaar gedeeld worden. In een tweede fase wordt er besproken hoe het herstel zal plaatsvinden en worden er afspraken gemaakt over wat iedereen kan doen om de schade te herstellen. Er wordt daarbij ook vastgelegd hoe de opvolging zal gebeuren. In een laatste fase van het gesprek is er nog wat ruimte voor informeel contact.

Werkzame factoren

Volgende werkzame factoren spelen een rol in deze methodiek:

- het bespreken van belevingen en gevoelens met betrekking tot een incident;
- alle betrokkenen inzicht en verantwoordelijkheidsgevoel geven met betrekking het feit;
- de meerzijdige partijdigheid, er wordt rekening gehouden met de belangen van iedereen;
- het versterken van de autonomie en competentie van beide partijen door ze zelf naar een oplossing te laten zoeken.

Effectiviteit

Hoewel er nog weinig onderzoek gedaan is naar de effecten van restoratieve cirkels in Vlaanderen, blijkt wel uit praktijkervaringen dat degenen die werken met deze methodiek hier erg tevreden over zijn. Een indicatie van deze tevredenheid is ook terug te vinden in het feit dat het herstelgericht werken steeds meer ingang vindt in het onderwijs en de welzijnssector in Vlaanderen.

Meer informatie

Herstelcirkels bevindt zich samen herstelgericht groepsoverleg (hergo) en proactieve cirkels op een continuüm van herstelgericht werken en is dus gebaseerd op dezelfde principes.

Voor meer informatie over proactieve cirkels, herstelcirkels of hergo's kan men terecht bij LIGAND via www.ligand.be. Bij hen kan men ook terecht voor een opleiding in herstellend handelen of voor de hergo-opleiding.

Referenties

ICOBA (2009). Herstelcirkels. Verslag van de presentatie door Johan Hamers van Ligand tijdens de studiedag 'Agressie: zorg voor nazorg'. Brussel: Sociaal Fonds VOHI - Icoba. Gedownload op 8-5-2012 van www.icoba.be.

ICOBA (2008). *Agressie, hoe verder? Cliënten opvangen als slachtoffer, getuige of dader.* . Brussel: Sociaal Fonds VOHI - Icoba. Gedownload op 11-12-2012 van www.icoba.be.

www.ligand.be